

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ

ਭਗਵਾਨ ਸਹਾਈ, - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਜੈਨਾਰੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1950 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 431

ਪੰਜਾਬ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ (IV of 1938)—ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ— ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ—ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ—ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ 1938 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੁਝਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਏ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (1), ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮੁਨੀ ਲਾਲ-ਚੁਨੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਵੱਖਰਾ।

ਸ੍ਰੀ ਐੱਚ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਗੁੜਗਾਉਂ, ਵਧੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, 25 ਮਾਰਚ, 1950 ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਏ.ਐੱਨ. ਭਨੇਟ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗੁੜਗਾਉਂ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਮਿਤੀ 29 ਨਵੰਬਰ, 1949, ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।

ਪੀ ਸੀ ਪੰਡਿਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ.ਆਰ. ਸੋਢੀ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਫਲਸ਼ੈ, ਜੇ. ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਦਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ 10 ਫਰਵਰੀ, 1883 ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ 400 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ। 1946 ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ 4 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਮੌਰਟਗੇਜ ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 23 ਦਸੰਬਰ, 1946 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ 469-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਿਡੀਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ।

ਮੁਦਈ ਨੇ ਫਿਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ-ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ

ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ:-

ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਨਿਆਇਕ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਜੇ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਮੁੜ-ਨਿਆਇਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ 1938 ਦੇ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। , ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਮੋਰਗੇਜ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਿਜ਼ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(1), ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮੁਨੀ ਲਾਲ-ਚੁਨੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, (2)। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਲੀਜ਼, ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ) ਨਿਯੰਤਰਣ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਨੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਉਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਅਤੇ ਮੈਂ (ਕਪੂਰ ਜੇ. ਅਸਹਿਮਤੀ) ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 70 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11(2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 1951, ਸਿਰਫ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 1951 ਦਾ ਐਕਟ 70, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਆਇਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਫਲਸ਼ੇ ਜੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1951 ਦੇ ਐਕਟ 70 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ

1938 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਰਿਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੋਰਟਗੇਜ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣਾ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯਮਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਡੀਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ , ਅਨੁਵਾਦਕ, ਸ੍ਰੀ ਨਵਲ ਕੁਮਾਰ ਐਡੀ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ।